15e jaargang
nummer 3
25 juni 2020

Samengevat

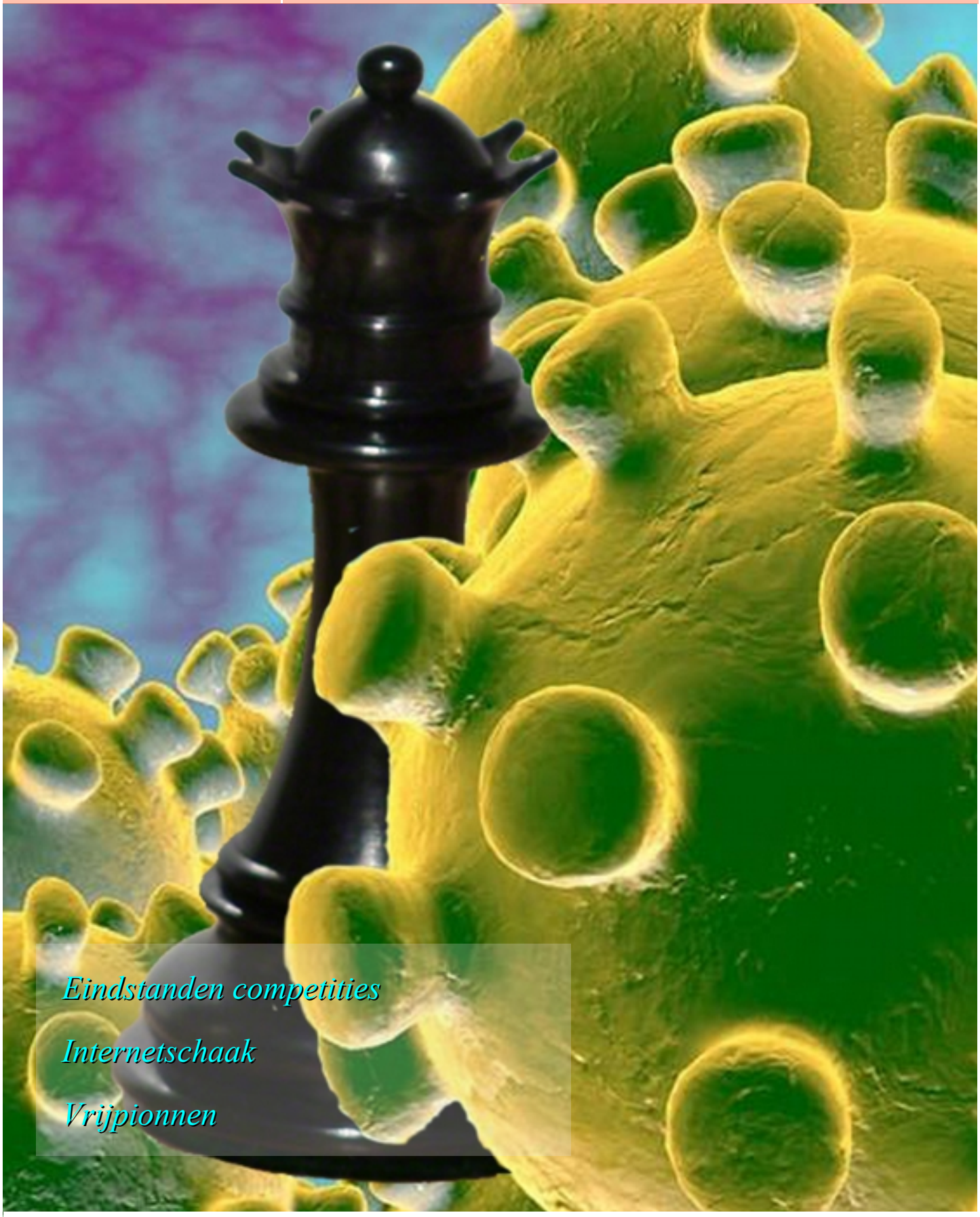

Eindstanden competities

Internetschaak

Vrijpionnen

Tweemaandelijks cluborgaan van Schaakcombinatie HTV

Language Solutions

Alfa Eden

Alfa Eden Language Solutions levert diverse taaloplossingen zoals: vertalingen, proofreading, tolkdiensten en adaptieve taallessen. Deze diensten leveren wij voor de volgende talen: Nederlands, Engels, Frans, Duits en Spaans. Ons doel is om elke taaloplossing zo spoedig en zorgvuldig mogelijk te leveren. Discretie staat daarbij zeer hoog in het vaandel!

Wij leveren onze diensten zowel aan personen als bedrijven. Onze voornaamste zakelijke doelgroepen zijn: de horeca, toerisme, evenementen, marketing, websites, advocatenkantoren en op internationaal niveau opererende bedrijven.

+31 (6) 5355 8671
www.alfaeden.nl
info@alfaeden.nl

Titelpagina: Schaken ontworstelt zich aan Covid-19 (montage: André Wagner)

Inhoud

4 Colofon
6 Van de redactie / *André Wagner*
7 Interne competitie
9 Externe competitie
13 Vrijpionnen die ontstaan door indirecte pionruil / *William van Zanten*
22 Onder het mes van Maarten / *Maarten Stolte*
25 Ratinglijst mei
26 Schaken in een andere dimensie / *Wouter Noordkamp*

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV
Verschijnt 6x per jaar
Redactie: André Wagner

15e jaargang nummer 3 - 25 juni 2020

Kopijdatum volgende clubblad: 24 augustus (verschijnt 3 september)
Kopij tijdig inleveren bij: André Wagner (amwagner@xs4all.nl)

Colofon

Schaakcombinatie HTV, opgericht 29 juni 2006

Ereleden

André Wagner	sedert 13 september 2018

Leden van verdienste

Rik Pronk	sedert 18 juni 2009
Ben Spierings	sedert 13 september 2018
Ton Bodaan	sedert 13 september 2018

Bestuur

Voorzitter		
Piet Sikkes	voorzitter@schaakcombinatiehtv.nl	070-4490512
Secretaris		
Ton Bodaan	secretaris@schaakcombinatiehtv.nl	06-47940300
Penningmeester		
Sander Pauw	penningmeester@schaakcombinatiehtv.nl	06-55134781
Wedstrijdleider intern		
Eric Alvares	wl-intern@schaakcombinatiehtv.nl	06-41330092
Jeugdleider		
Meile Tamminga	jeugdleider@schaakcombinatiehtv.nl	070-3685767
Wedstrijdleider extern		
Ben Spierings	wl-extern@schaakcombinatiehtv.nl	06-24226435

Commissarissen

Webmaster		
Eric Alvares	efsalvares@hotmail.com	06-41330092
Materiaalcommissaris		
vacant		

Commissies

Commissie van Beroep	Hans Segers, André Wagner, Thijs Michels
Jeugdcommissie	Meile Tamminga (vz), Olav van Leeuwen, Ton Bodaan, Rik Pronk
(Overige) jeugdbegeleiders	Gert-Jan Willighagen, Maarten van der Vegt, Eric Alvares, André Wagner
Interne wedstrijdcommissie	Eric Alvares (vz), Hans Segers, Piet Sikkes, André Wagner
Externe wedstrijdcommissie	Ben Spierings (vz), Eric Alvares, Meile Tamminga, Peter Vorstermans, Karl Baak, Maarten van der Vegt
Commissie PR & Sponsoring	Ton Bodaan, Meile Tamminga
Kascommissie	Gert-Jan Willighagen, Hans Segers, Maarten van der Vegt (res.)

Speellokaal:	Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA te Den Haag, 070-3689796
Speelavond:	Donderdag
Speeltijden:	Jeugd tot en met stap 2: 18:30 tot 19.30 uur; Jeugd stap 3 en hoger: 18:30 tot 19:45 uur; Senioren: vanaf 19:45 uur
Contributie:	senioren: € 117,50 per jaar; jeugd: € 107,50 per jaar; dubbelleden: € 75 per jaar. Korting voor gezinsleden: € 15 voor eerste gezinslid, € 30 voor tweede, etc.
IBAN	NL48 RBRB 0778023656 t.n.v. Schaakcombinatie HTV
Internet	https://www.schaakcombinatiehtv.nl

Schaken met afstand

André Wagner

Bij diverse verenigingen in de regio wordt schoorvoetend alweer wat gespeeld of les gegeven en er komen er steeds meer bij. Wel is het aantal deelnemers beperkt door de anderhalvemeterregel, die nog voor onbepaalde tijd wordt gehandhaafd. Dat gaat bij ons niet gebeuren, want juist op het moment dat allerlei beperkingen verder worden opgeheven is ons seizoen ten einde. We gaan echt pas in september weer van start en hoe, dat zal het bestuur ongetwijfeld melden in het volgende nummer van dit blad of misschien al eerder per mail.

Schakers zijn creatieve denkers, of dat beweert men althans, wat diverse ideeën het licht heeft doen zien. Het populairst lijkt op dit moment de 'twee-tafels-methode', waarmee de afstand tussen de spelers groter gemaakt wordt. Elk speelt met een eigen bord, maar er is al geconstateerd dat men dan nog wel eens vergeet de zet van de tegenstander uit te voeren. Een variant is om met één bord steeds heen en weer te schuiven. Dan is het wel zaak dat de tafels precies even hoog zijn, want anders kunnen door stoten de stukken omvallen. Misschien een plankje op wieltjes er onder? Pas dan wel op dat het bord niet van tafel rolt.

Een andere variant is schaken via een netwerk. Alle spelers zitten achter een laptop in de speelzaal aan een eigen tafel en doen hun zetten via een site als chess.com of lichess. Voordeel is dan wel dat er niet genoteerd hoeft te worden of een klok ingedrukt. Kun je dat in ieder geval niet vergeten. Nadeel is wel dat niet iedereen over een schootcomputertje beschikt. Een nadeel van álle genoemde varianten is dat het schaakmateriaal voor en na gebruik uit voorzorg gereinigd dient te worden. Hoe lang zou dat goed gaan, denkt u? Men zou dan bij voorkeur een eigen bord en stukken mee kunnen brengen. Niet iedereen zit er echter op te wachten om met al die spullen te gaan sjouwen en dan komen we bij de minst populaire oplossing: blijf lekker thuis en speel daar via het internet de competitiepartijen. Voor bedrog hoeft men niet bang te zijn bij de serieuzere sites. Die hebben namelijk mensen in dienst die de partijen controleren; hoe, dat blijft uiteraard geheim.

De liefhebbers zullen hoe dan ook de grote zomertoernooien dit jaar gaan missen. Een tip is daarom om de stukjes in dit wederom speciale nummer door te nemen en te gebruiken om wat inspiratie op te doen. In september kan de situatie weer heel anders zijn en zien we elkaar terug op de club.

Blijf gezond, blijf lachen en wie weet zien we elkaar eerst nog een keer online.

Interne competitie

Het leek nog zo spannend te worden, maar toen sloeg het noodlot toe: de interne competities 2019-2020 gestaakt moesten worden, zonder uitzicht op voltooiing. De stand na de 11e ronde zal de eindstand gaan worden, omdat er pas vier partijen gespeeld waren in de 12e. Peter Vorstermans mag zich vast en zeker kampioen noemen, aangezien hij al gespeeld had tegen de nummers 2 t/m 6 en niets verloren.

Stand na 11 ronden		Score	wp	SB	rat.	TPR	W-We
1	Peter Vorstermans	9.0	70.5	56.75	1990	2006	+0.26
2	Olav van Leeuwen	8.5	68.5	50.75	1855	2030	+1.65
3	Bart Verbaan	7.5	71.0	45.75	1880	1898	+0.39
4	Hans Segers	7.5	69.5	42.50	1933	1982	+0.66
5	Ben Spierings	7.0	71.5	42.75	1620	1968	+1.50
6	Rik Pronk	7.0	71.5	41.00	1887	1823	-0.63
7	Gert-Jan Willighagen	6.5	68.5	37.75	1889	1771	-0.87
8	Frans Hoogeveen	6.0	67.5	35.75	1780	1803	1803
9	Peter Suijker	6.0	66.0	29.50	1622	1648	1648
10	Jan Verheijen	6.0	63.0	27.00	1568	1723	+1.69
11	Jaap Luyendijk	6.0	56.5	26.00	1533	1661	+1.48
12	Thomas Alvares	6.0	51.5	23.75	1408	1531	+0.50
13	Ton Bodaan	5.5	59.0	28.75	1897	1681	-1.10
14	Franck Melssen	5.5	59.0	27.25	1732	1605	-0.97
15	Meile Tamminga	5.5	56.5	24.75	1724	1563	-0.92
16	Rob Dijkstra	5.5	52.5	21.50	1438	1508	+0.34
17	Eric Alvares	5.0	66.0	28.00	1530	1609	+0.32
18	Maarten van der Vegt	5.0	65.5	28.25	1639	1697	+0.40
19	Tobias Li-Behn	5.0	62.5	27.50	1664	1602	1602
20	Armin Segger	5.0	62.0	24.50	1635	1600	-0.37
21	Peter Taanman	5.0	53.0	15.75	1531	1558	+1.00
22	André Wagner	5.0	51.0	16.75	1653	1545	-1.24
23	Piet Sikkes	5.0	51.0	16.50	1698	1613	-0.49
24	Robin van Leeuwen	5.0	49.5	15.50	1637	1388	1388
25	Thomas Li-Behn	4.0	52.5	18.00	1219	1542	1542
26	Thijs Michels	3.5	46.5	11.75	1364	1317	-0.56
27	Martin Brummelkamp	2.5	54.5	8.50	0800	992	+0.96
28	Karl Baak	2.0	53.5	11.00	1824	-	+0.00
29	Evert Baak	2.0	53.5	11.00	1822	-	+0.00
30	Wim Vermeulen	1.5	49.0	3.00	1110	955	-1.00
31	Ruud van Dijk	0.0	38.5	0.00	1416	-	+0.00

Laddercompetitie

Ook de laddercompetitie kan als voltooid worden beschouwd. Het seizoen is voorbij, zodat er na 22 ronden een punt achter is gezet. Jan Verheijen wint daarmee deze competitie met een kleine voorsprong op de beste jeugdspeler, Tobias Li-Behn. Volgend jaar zou weleens zijn doorbraak kunnen gaan worden.

Wel spijtig is de geringe deelname vanuit de jeugdafdeling. Dat was vorig seizoen toch wel anders en dan blijkt ook nog een deelnemer van dit seizoen niet lang na zijn partij de club verlaten te hebben. Er is gelukkig geen verband tussen beide zaken.

Stand na 22 ronden		prt	W	R	V	Score	Wrde	Vwrde	S
1	Jan Verheijen	7	6	1	0	863,5	80,0	80,0	1
2	Tobias Li-Behn	11	7	1	3	855,5	79,0	78,0	-1
3	Peter Suijker	9	6	1	2	788,3	78,0	79,0	1
4	Rik Pronk	5	1	4	0	735,2	77,0	76,0	1
5	Maarten van der Vegt	7	3	2	2	711,5	75,0	77,0	-1
6	Jaap Luyendijk	6	4	0	2	680,7	74,0	74,0	2
7	André Wagner	3	1	2	0	667,8	73,0	73,0	-1
8	Thomas Alvares	4	2	0	2	626,0	69,0	70,0	0
9	Eric Alvares	4	2	0	2	610,0	67,0	68,0	0
10	Robin van Leeuwen	2	1	1	0	572,3	66,0	65,0	0
11	Jesper Kool	5	3	0	2	569,0	65,0	66,0	-1
12	Armin Segger	3	1	1	1	555,8	63,0	64,0	-1
13	Rob Dijkstra	8	2	2	4	528,2	62,0	62,0	-2
14	Tuan Anh Do	1	1	0	0	520,0	61,0	61,0	1
15	Thomas Li-Behn	5	2	1	2	502,2	60,0	56,0	-1
16	Peter Taanman	9	3	2	4	481,7	57,0	59,0	1
17	Jian-Li Zhou	14	4	1	9	467,0	56,0	57,0	0
18	Thijs Michels	11	3	1	7	332,8	40,0	41,0	1
19	Tijmen Luzac	1	0	0	1	280,0	35,0	35,0	-1
20	Raymond Thomas	1	0	0	1	272,0	34,0	34,0	1
21	Onno Weeda	1	0	0	1	264,0	33,0	33,0	-1
22	Martin Brummelkamp	10	1	1	8	257,0	32,0	32,0	0
23	Wim Vermeulen	10	2	0	8	222,0	31,0	31,0	0

Externe competitie

HSB-competitie

SHTV 3 niet opgewassen tegen Botwinnik 4 (door Maarten van der Vegt)

Op 5 maart 2020 mocht het 3e van SHTV op weg naar Zoetermeer voor de een-na-laatste ronde van het seizoen. Het kampioenschap was nog mogelijk, maar daar moest wel voor gewonnen worden.
Om kwart voor acht waren er zes van de acht SHTV'ers aanwezig. Als teamleider maakte ik me een beetje zorgen, maar ik moest zelf ook aan mijn partij beginnen. Ik mocht van de wedstrijdleider telefonisch contact zoeken met de missende spelers, Jaap en Frans. Net toen ik wilde gaan bellen, kwam Jaap gelukkig net binnenlopen. Helaas misten we er nog steeds één. Er werd niet opgenomen op het bij mij bekende telefoonnummer, dus was het hopen dat Frans onderweg was.

Op de borden kon het nog alle kanten op. Waar wij op de onderste borden talentvolle jeugdspelers hadden opgesteld, had Botwinnik voor ervaring gekozen. Deze ervaring zorgde er voor dat Thomas en Thomas flink onder druk kwamen te staan. Alvares wist zich echter onder de druk uit te spelen en haalde het punt voor ons binnen. Voor Li-Behn lukte dit helaas niet, dit punt ging naar Botwinnik.
De limiet voor Frans was inmiddels verlopen, waardoor we dit punt aan de Zoetermeerders moesten laten. Jaap kwam in een lastige stelling te staan en ook Danny had het lastig. Danny had nog geluk dat zijn tegenstander een gedwongen mat over het hoofd zag, maar dat mocht helaas niet baten. Ook Jaap kon geen resultaat uit zijn partij halen.
Ikzelf kwam redelijk uit de opening, maar met een paar mindere zetten gaf ik het initiatief aan mijn tegenstander. In een herhaling van zetten was remise het meest haalbare voor mij. André mocht tegen oude bekende Monique. Met gedegen spel wist hij dit punt binnen te halen voor SHTV. Eric was zoals gebruikelijk het langst bezig. In zijn partij wist geen van beide spelers het overwicht naar zich toe te halen, waardoor remise hier het logische resultaat was.

Door deze resultaten verloren we helaas met 5-3. Na het verrassende verlies van de koploper zou het kampioenschap nog mogelijk zijn, maar inmiddels weten we dat we door COVID-19 niet zullen weten waar we zouden eindigen.
Een teleurstellend einde aan een enerverend seizoen. We hopen volgend seizoen weer te kunnen schaken en wellicht kunnen we een poging wagen voor de 1e plaats.

Botwinnik 4 (1339)	**SHTV 3 (1497)**	**5-3**
Monique Keuzenkamp (1274)	André Wagner (1653)	0-1
Bram Doeves (1437)	Maarten van der Vegt (1639)	½-½
Julian Oskam (-)	Jaap Luyendijk (1533)	1-0
Leon van der Holst (1262)	Danny Lindhout (1500)	1-0
Theo van den Bout (-)	Eric Alvares (1530)	½-½
Theo Witjens (1349)	N.O.	1-0R
Harmen Bijster (1334)	Thomas Li-Behn (1219)	1-0
Frans Battes (1377)	Thomas Alvares (1408)	0-1

En toen bleek dit meteen het einde van het seizoen te zijn. Ruim een week later ging het land op slot en nog later werd besloten om de competitie niet op andere wijze te voltooien. De volgende standen zijn daardoor de definitieve eindstanden geworden. Bij de KNSB-competitie hebben uiteraard alle teams even vaak gespeeld, maar in de HSB-competitie is helaas sprake van ‘scheefgroei’.

Ons hoogste team zat met de handicap dat er een veel sterker team deelnam in de groep. Normaal gesproken zou dit team wegpromoveren, maar met de oplossingen die de competitieleider van de KNSB heeft bedacht is er kans dat het nog een jaar in de 4e klasse zal spelen. Balen als dat gebeurt en weer in de groep van ons team. De toekomst zal het leren. Met de nummer 4 in deze stand en de twee laatste teams nog te gaan, was een tweede plaats voor ons team zeker mogelijk geweest.

KNSB klasse 4F

KiNG 1	6	12	45
SHTV 1	**6**	**9**	**26½**
ZSC 1	6	8	29
SVO Oisterwijk 1	6	8	27½
Middelburg 1	6	6	23
De Zwarte Dame 1	6	5	22½
Scheldeschaak 1	6	4	18
Souburg 2	6	4	17
S. Landau 2	6	4	16
Goes 2	6	0	15½

Het 2e KNSB-team had het een stuk zwaarder en had met de nummers 1, 4 en 10 in het verschiet in de gevarenzone kunnen komen. Toch nog een beetje geluk bij een ongeluk. Er zal volgend seizoen opnieuw gestreden moeten worden voor handhaving.

KNSB klasse 4G

Voorschoten 2	6	11	35
Messemaker 1847 2	6	9	28½
Spijkenisse 2	6	8	25
Fianchetto 1	6	7	26½
LSG 5	6	7	24½
Promotie 2	6	7	23½
Krimpen aan den IJssel 3	6	6	23½
SHTV 2	**6**	**3**	**22**
Rijswijk 2	6	2	14
De Stukkenjagers 4	6	0	17½

De HSB-competitie vertoonde een merkwaardige overeenkomst met de landelijke. Het eerste HSB-team slaagde e ookr niet in om beslag te leggen op de toppositie door aanwezigheid van een sterker team, maar met nog maar één (gezamenlijke slot)ronde te gaan was het toch nog zeer spannend. Als DSC 2 de laatste wedstrijd zou verliezen en als SHTV 1 minstens gelijk zou spelen, kon er nog promotie worden bereikt. Als, als, als... We zullen het nooit weten.

HSB klasse 1A

DSC 2	6	10	29½
SHTV 1	**6**	**9**	**31½**
Rijswijk 2	6	7	25
DD 2	6	7	24½
Promotie 3	6	6	24½
Schaakhuis 2	5	5	19
HSV 1	6	2	18
Raadsheer-Corbulo 1	5	0	12

Het tweede team zweefde vlak boven de afgrond, maar had dan weer wel het geluk dat DD 3 hopeloos onderaan bungelde en zeker zou gaan degraderen. Toen de competitie nog uit een echte piramide bestond, was de voorlaatste plaats er nog één om weg te blijven, terwijl de vorm tegenwoordig meer lijkt op een toren.
Aandacht in deze groep verdient wel de top, want na bijna alle ronden gespeeld te hebben stonden er twee teams precies gelijk aan kop. Ze zouden elkaar ook nog eens getroffen hebben tijdens de gezamenlijke slotronde op 8 april en om het nog spectaculairder te maken, stonden de nummer 3 t/m 5 ook nog te trappelen om te profiteren. Promotie 3 was van die drie de tegenstander van ons tweede. Ze zouden op 19 maart op bezoek komen. Het is echt zonde dat er geen alternatieve oplossing voor voltooiing is gekozen als een dergelijk scenario zich ontvouwt.

HSB klasse 1B

RSC-Belgisch Park 1	6	8	26
Scheve Toren 1	6	8	26
Haeghe Ooievaar 1	6	7	23½
DSC 3	5	6	23½
Promotie 2	5	6	21
Schaakmat Westl. 2	5	4	20½
SHTV 2	**5**	**4**	**19½**
DD 3	6	1	16

En dan het laagste team, lange tijd koploper tot er een beetje zand in de raderen kwam in de onderlinge wedstrijd in en tegen de Delftsche Schaakclub. De wedstrijd tegen Botwinnik 4 sloeg een forse deuk in de ambitie van de teamleider. Zelfs als de matchpunt ingehaald zou zijn, was het aantal bordpunten dodelijk zijn geweest. Promotie 4 zou in de slotronde zeker niet over zich hebben laten lopen.

HSB klasse 3B

DSC 7	6	10	33½
SHTV 3	**6**	**9**	**27**
Botwinnik 4	6	8	26½
Pomar 2	5	6	24½
Promotie 4	5	6	20
Voorburg 2	6	2	18½
DD 5	6	2	17½
Raadsheer-Corbulo 2	6	1	16½

Een vreemde kijk op de eindstanden van dit seizoen: veel speculatie en niets zeker. In het komende seizoen zal de KNSB-competitie in ieder geval later beginnen, namelijk op de datum die oorspronkelijk was gereserveerd voor de 2e ronde, 31 oktober. Er wordt bij de HSB gekeken in hoeverre daar een voorbeeld aan genomen kan worden. We hebben immers ook vaak te maken met interne clubactiviteiten.

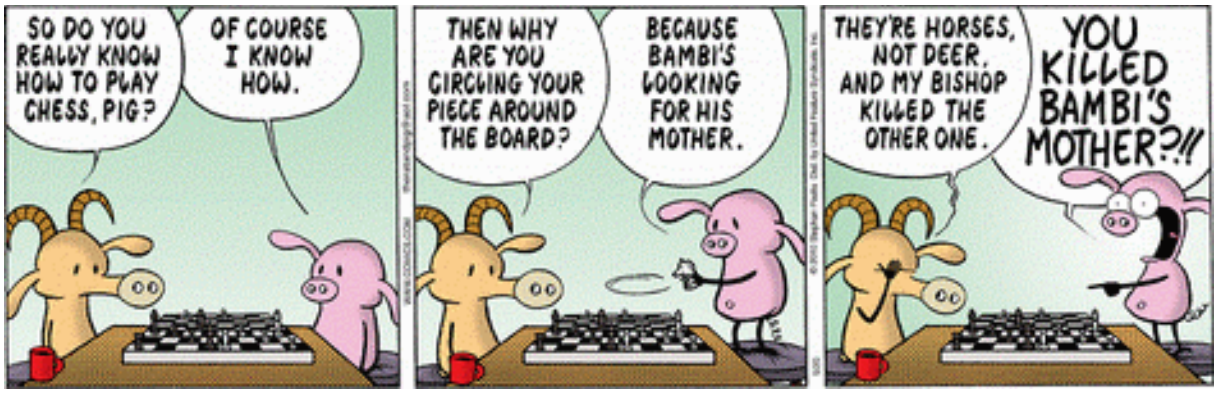

Vrijpionnen die ontstaan door indirecte pionruil

Thema-artikel van William van Zanten

Vrijwel elke handleiding positiespel bewierookt de ***vrijpion (VP)***. Je zou vervolgens een overzicht verwachten van manieren waarop je een VP kunt maken. Opmerkelijk genoeg zijn zulke overzichten schaars en kort. Sinds Nimzowitsch doen theoretici alsof er slechts één manier is: je meerderheid opspelen. Alleen Pachman voegt daar twee andere manieren aan toe, w.o. het vage 'tactiek'. Volgens mij negeert de theorie andere manieren om een vrijpion te forceren. Ik laat jullie hier kennismaken met één elders onbeschreven manier om VP te maken, namelijk ***indirecte pionruil (IPR)***.
Als de kans op IPR zich voordoet, moet je beslissen wie het meest profiteert van de ruil. We willen alleen ruilen als de ander ervan moet huilen. Vaak kun je een IPR beoordelen door de kwaliteit van de resulterende pionnen te vergelijken: hoe vrij zijn ze, hoe groot is hun kans op promotie? Dit artikel biedt oefening in zulke evaluatie. Eerst vertellen we hoe we aansluiten op Wilhelm Steinitz en introduceren we, naast VP en IPR, nog enkele begrippen en afkortingen.
NB. Wie schaaktheorie minder boeit, kan verder springen naar Sefc - Petrosian 1957.

Steinitz definieert een VP als een pion die ongehinderd door vijandelijke pionnen kan promoveren; dat wil zeggen dat er recht vóór (op dezelfde lijn) noch schuin vóór (op een lijn naast) de VP een vijandelijke pion staat. Het minst vrij is een pion die zowel een vijandelijke pion vóór als naast zich heeft. Pionnen op ***dezelfde*** lijn noemen we ***RAM-pionnen (RP)***, een pion waar onze pion doorheen moet rammen op weg naar de VP-status; en pionnen op een lijn naast noemen we ***buurpionnen (BP)***; een pion op weg naar de VP-status moet langs zijn BP zien te komen. Een pion die nog slechts door één BP wordt ingetoomd, noemen we een ***kandidaat-VP (KVP)***.
Hoe vrij een pion is, hoe dicht bij de volledige VP-status, zullen we beknopt en exact uitdrukken in een RPBP-code, die vastlegt hoeveel van welke Steinitziaanse hindernissen de pion moet overwinnen op weg naar promotie. Zie dit geconstrueerde diagram:

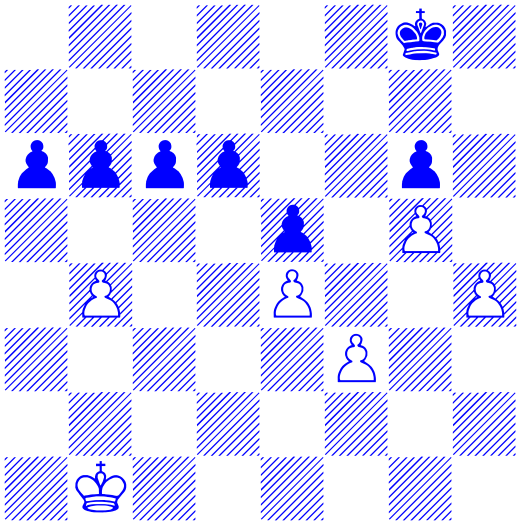

Pion b4 is nog lang geen VP; hij heeft een pion recht tegenover zich (RP b6) en hij moet langs twee BP (a6 en c6); onze RPBP-code drukt dat uit als 12, d.w.z. 1 RP en 2 BP; pion e4 heeft een pion recht tegenover zich (RP e5) en hij moet langs één BP (d6); in code is dat 11; pion f3 heeft geen RP, wel 2 BP, zodoende code 02; pion g5 staat alleen tegenover één RP: code 10;
Pion h4 is de meest vrije witte pion op het bord, hij staat alleen tegenover één BP, code 01.

De codes van de zwarte pionnen, te beginnen bij a6, zijn respectievelijk 01; 10; 01; 01; 11; 12. M.a.w., a6, c6 en d6 zijn alle KVP.

In geval van dubbelpionnen kan een code hoger uitvallen, bv. 22.

Bij IPR breiden we de code uit, zodat die de toestand voor en na de ruil beschrijft. Stel dat in het eerdere diagram pion e4 indirect wordt geruild tegen b6, dan is de code voor pion b4 1202, en voor pion d6 0100. Met andere woorden: voor b4 verdwijnt de RP, voor d6 de BP.
Vereenvoudigend kun je stellen dat een pion ‘vrijer’ is, naarmate zijn code lager is, omdat hij dan gehinderd wordt door minder vijandelijke pionnen; wel is i.h.a. een RP een moeilijker te nemen hindernis dan een BP. Nimzowitsch noemde de BP zo lastig als een kletsgrage buurman, terwijl de RP meer weg heeft van een grimmige vijand.
Een eerste praktijkvoorbeeld van VP-vorming door IPR biedt Petrosian.

Sefc - Petrosian, EUR-chT 1957

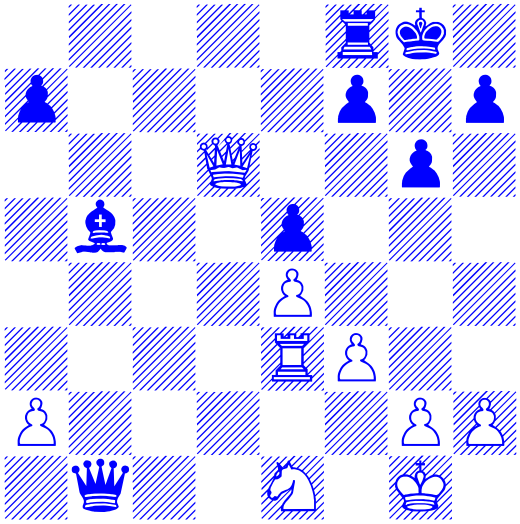

Zwart kan indirect zijn e5-pion ruilen voor de pion op a2. Voor wie is dit voordelig?

We beoordelen IPR vanuit de gevolgen die de ruil heeft op de vrijheid van de pionnen. Na 28…Dxa2! 29. Dxe5 beschikt zwart over een a7-pion die geheel vrij is, een volwaardige VP. De IPR verandert de a7-pion van Petrosian van 10 in 00. Ofte wel: voor de ruil is er één RP (a2), en geen BP; na de IPR is a7 vrijer geworden, zelfs een volwaardige VP: behalve BP ontbreekt nu de RP. Een flinke upgrade!
Voor wit luidt de kleinere vrijheidsverandering (van pion e4) in code 1101. Pion e4 werd ingeperkt door één RP en één BP (11); door de IPR werd e4 iets vrijer, een KVP. Hij moet alleen nog langs f7 zien te komen (01).

Veel begrippen en afkortingen. Hoe helpt dit bij de beoordeling van de IPR van Petrosian? Welnu, door de IPR krijgt zwart een VP (00), en wit een KVP (01). We weten dat i.h.a. de lagere code de voorkeur verdient. VP zijn dus sterker dan KVP; immers 00 < 01. De specifieke ruil doet wit geen goed. In dit geval komt bij de extra vrijheid van pion a7 dat een loper bijzonder geschikt is om een VP, zo nodig van ver, te ondersteunen.

29. Dxe5 Dd2 30. Dc5 Dd7 31. Tc3 Td8 32. h3 a5 33. Pc2 a4 34. Pe3 Dd4 35. Kh2 Dxc5 36. Txc5 Tb8 37. Tc3 Ta8 38. Pc2 Ld7 39. Ta3 Kf8 40. Pd4 Ke7 41. e5 Ta5 42. f4 Td5 43. Pf3 Tc5 44. g4 Tb5 45. Ta2 Tb4 46. Kg3 Tb3 47. Kf2 a3 48. Ta1 Tb2† 49. Ke3 a2 50. Pd4 Th2 51. Ke4 Lc8 52. Pc6† Ke8 53. Pb4 Le6 54. f5 Lb3 55. fxg6 hxg6 56. Pd3 Lc2 57. Kd4 Lxd3 58. Kxd3 Txh3† 59. Kc4 Ta3 0-1

U ziet straks meer IPR; sommige leiden tot VP vs. KVP, andere tot VP vs. VP.

VP vs. KVP

Nogmaals, als wij een VP krijgen, en de tegenstander een KVP, dan is dat gunstig voor de VP; die geniet meer vrijheid, is dichterbij promotie. Enkele voorbeelden.

Gavrikov - Mikhalchishin, URS Team Cup Rostov 1980

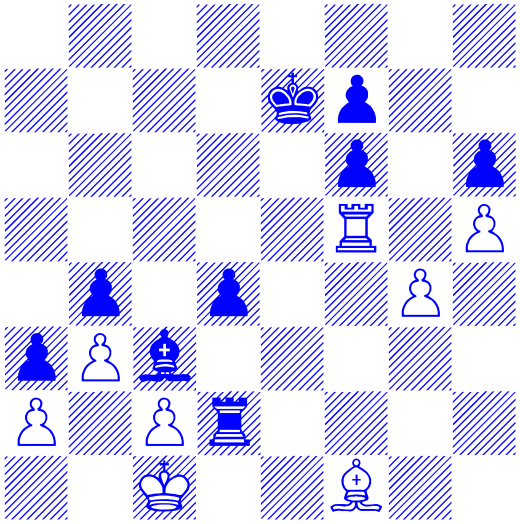

U kunt met zwart een variant forceren die neerkomt op IPR, namelijk **51. ...d3 52. Lxd3 Tg2 53. Kd1 Td2† 54. Kc1 Tg2 55. Kd1 Txg4**. Verbetert dit de zwarte stelling? Beoordeel de gevolgen die de ruil heeft op de vrijheid van de pionnen.

IPR van d4 tegen g4 betekent verwaarloosbare extra vrijheid voor pion c2, terwijl pion f6 tot volwaardige VP 'promoveert'. In code: 0100 vs. 0201. Tegenover de zwarte VP staat slechts een KVP van wit – een uiterst voordelige ruil voor zwart. De ongelijke lopers werken hier niet als 'equaliser', vooral omdat wit meer zwaktes heeft: zwakke pionnen op a2 en h5. Zwart mobiliseerde eerst zijn VP met Tg5 en f6-f5.

56. Ke2 Tg1 57. Tf1 Tg5 58. Th1 f5 59. Ke3 Kf6 60. Le2 Tg2 61. Kf3 Tg8 62. Td1 Le5 63. Kf2 Lg3† 64. Ke3 Te8† 65. Kf3 f4

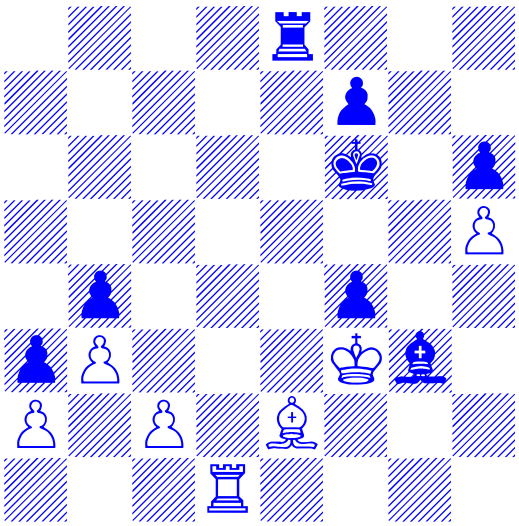

Nu is makkelijk te zien dat f4 (VP) te prefereren valt boven c2 (KVP). Zwart won op zet 83.

Hao - Ghaem Maghami, Istanbul Ol. 2012

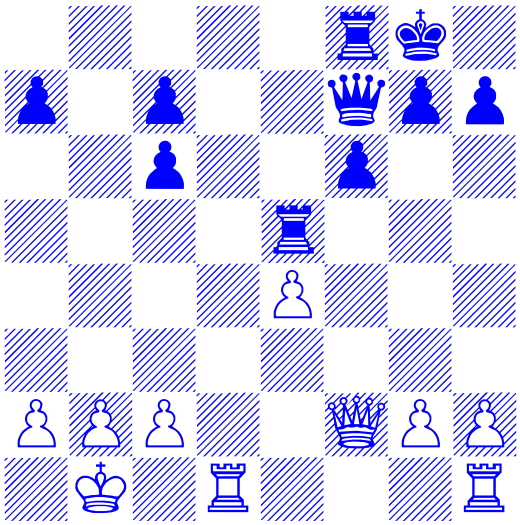

Wat zou u doen met wit? Al dan niet ingaan op de IPR van a7 tegen e4 met **24. Dxa7 Txe4**?

De IPR levert wit een VP op de a-lijn, en zijn tegenstander een meerderheid van 3:2 op de koningsvleugel (KVP). We weten dat in het algemeen VP > KVP. De snelheid van de a-pion belooft wit in elk geval goede praktische kansen. Wit won op zet 51.

VP > VP ?

De IPR-uitkomst VP vs. VP lijkt gelijkwaardig, maar zij kàn voor één van beide spelers gunstig zijn, namelijk (1) als onze VP verder is opgespeeld dan de zijne en/of (2) als onze VP beter ondersteund wordt door stukken: wij controleren dan de velden vóór de VP. Laten we enkele gevallen bekijken.

VP > VP (1) Verder opgespeelde VP

Hebben beide partijen een VP, dan verdient i.h.a. de VP de voorkeur die verder is opgespeeld (en dus dichterbij promotie).

Sokolov - Wang, Nakhchivan Open 2011

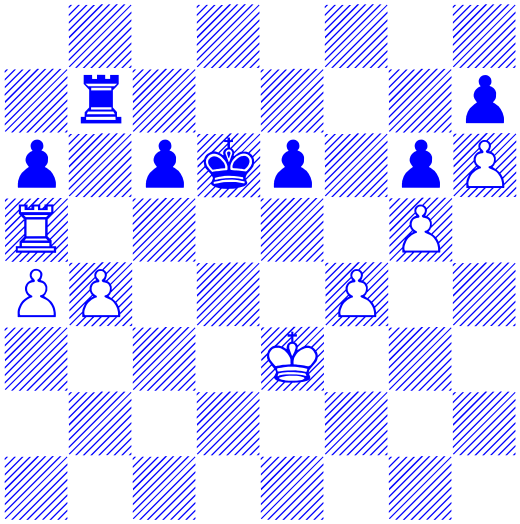

Wit begint nu IPR van b4 en a4 tegen a6 en h7; voor wie is dat voordelig?

De nieuwe VP op h6 is duidelijk de sterkste op het bord: verder opgerukt dan c6 of a6.

52. Txa6 Txb4 53. Ta7 e5 54. Txh7 exf4† 55. Kf3 Txa4 56. Tg7 Ke5 57. Txg6 Kf5 58. h7 Ta3† 59. Kf2 Ta2† 60. Ke1 Ta1† 61. Kd2 Ta2† 62. Kc3 Ta3† 63. Kb2 Kxg6 64. h8=D 1-0

Sosonko - Comp Adv. Star Chess, Amsterdam 1985

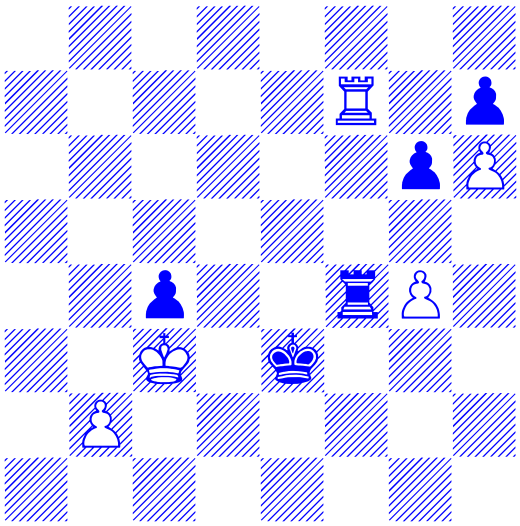

Sosonko ruilde indirect h7 tegen g4 waardoor h6 en g6 VP werden; was dat genoeg voor winst?

Jazeker: h6 is veel verder opgerukt dan g6.
49. Txh7 Txg4 50. Tg7 g5 51. h7 Th4 52. Txg5 Txh7 53. Kxc4 Th4† 54. Kc5 Th2 55. b4 Tc2† 56. Kb6 Kf4 57. Tc5 1-0

Korotylev - Malakhatko, Kiev 2000

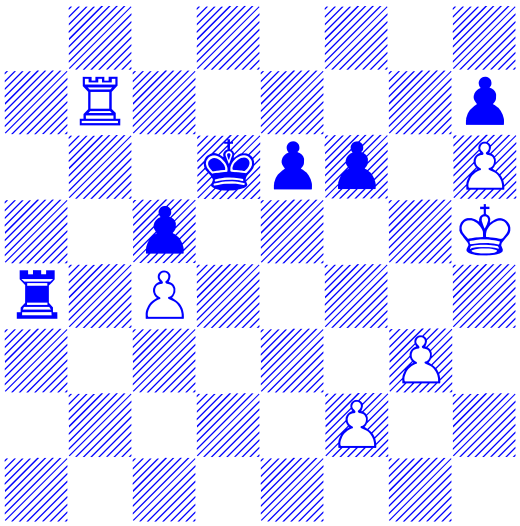

Inmiddels voelt u de winnende IPR al aankomen: **46. Txh7 Txc4 47. Tg7 Tc1 48. Tg4 f5 49. Th4** 1-0

VP > VP (2) Beter ondersteunde VP

Hebben beide partijen een VP, dan verdient i.h.a. de beter ondersteunde VP de voorkeur, zeker als de vijandelijke koning noch de eigen pion ondersteunt, noch onze pion blokkeert (m.a.w.: werkloos is, buitenspel staat). Specifieke toepassing: Verre VP is voordelig, zeker bij L vs. P.

Capablanca - Reshevsky, Nottingham 1936

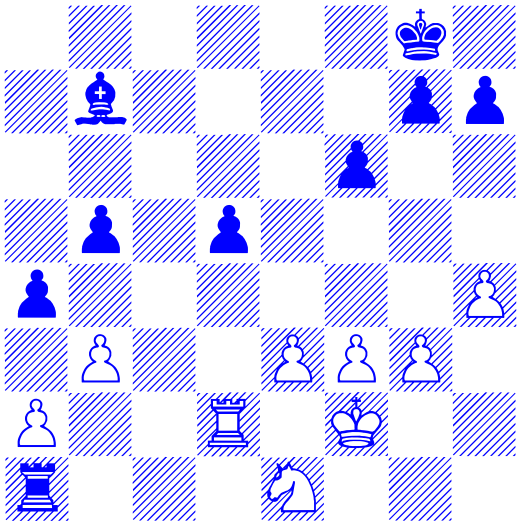

Wit overwoog **34. b4 d4 35. exd4 Ld5** (zie analysediagram); hoe beoordeelt u die variant?

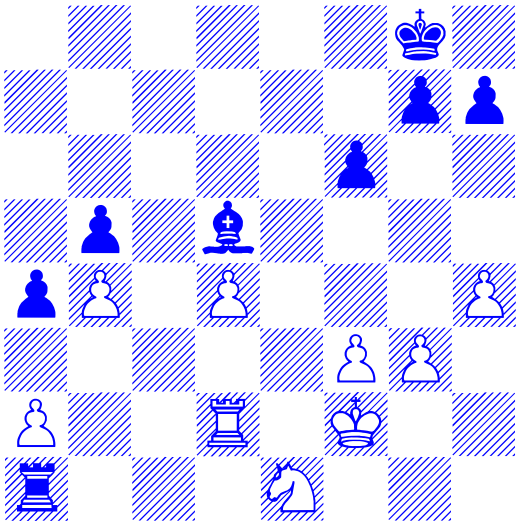

Analysediagram Capablanca - Reshevsky 1935 na 35. ...Ld5

Capablanca zag terecht af van deze stelling; er komt onherroepelijk Txa2, wat neerkomt op IPR van d5 tegen a2, met voordeel voor zwart

met zijn goed ondersteunde VP (a4) versus een weinig indrukwekkende (geblokkeerde) witte VP op d4 – de toren achter de VP speelt dankzij Ld5 geen rol.
Dit vond u waarschijnlijk geen lastige evaluatie-opgave, zeker niet als u de overeenkomst opviel met Sefc - Petrosian 1957 (verre VP en Loper vs. Paard-imbalans). In de partij gaf Capablanca de voorkeur aan 34.Pd3 – hij won in 58 zetten.

Meerderheid versus meerderheid
Een weinig bekende beoordelingsregel stamt van Pachman, nl.: de kleinere meerderheid levert het snelst een vrijpion. Bv. 2 pionnen versus 1 is gunstiger dan 3 versus 2. Hij geeft dit voorbeeld (zonder de koningen):

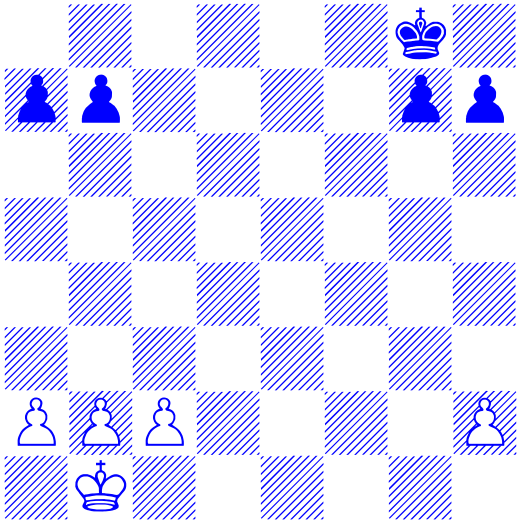

De kleinere meerderheid levert het snelst een VP. Zelfs met wit aan zet, komt hij hier te laat:

1. c4 a5 2. b3 g5 3. a3 g4 4. b4 axb4 5. axb4 h5 6. c5 h4 7. b5 g3

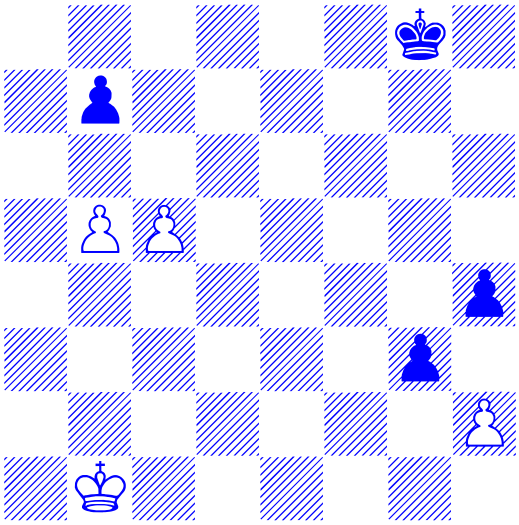

OEFENKANS
Vier gevallen van IPR - elk biedt u de kans zelf een oordeel te vormen door de extra vrijheid van de betrokken pionnen te vergelijken.

(1) Hulak - Kortschnoj, Wijk aan Zee 1987

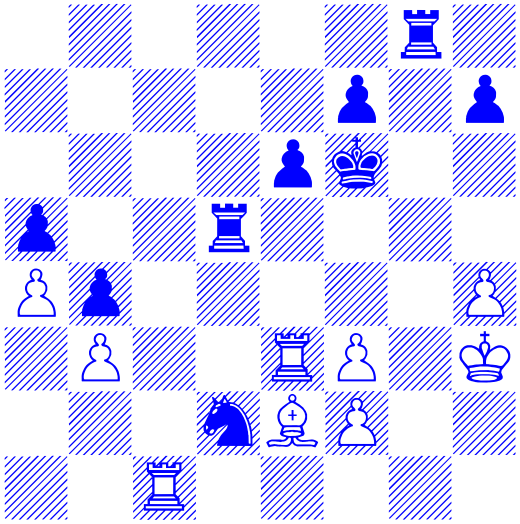

Beoordeel de stelling na **35. ...Te5 36. Txe5 Kxe5 37. Tc5† Kd4 38. Txa5 Pxb3 39. Ta7 Pc1**.
Heeft u liever a4 of b4?

(2) Tseshkovsky - Orlov, RUS-ch Elista 1994

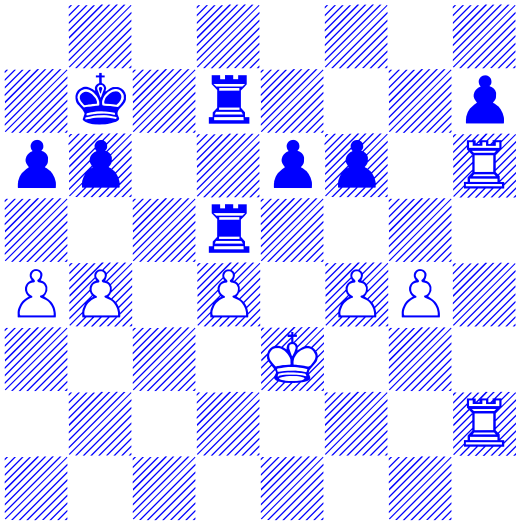

Beoordeel de stelling na **39. Txh7 Txd4 40. Txd7† Txd7**. Heeft u liever g4 of e6?

(3) Hort - Ioseliani, Veterans-Women, Monte Carlo 1994

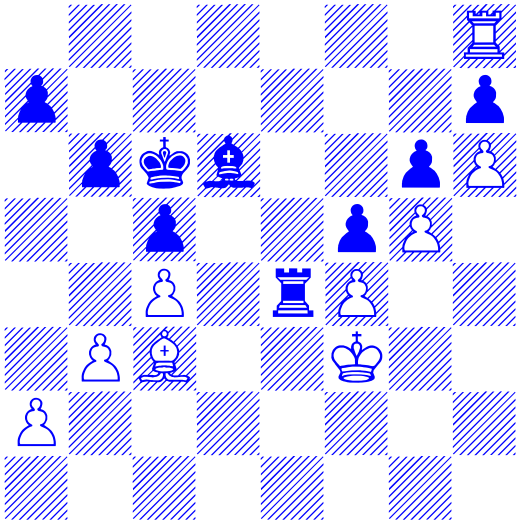

Beoordeel de stelling na **41. Txh7 Txf4† 42. Ke2**. Heeft u liever h6 of f5?

(4) Mikhalchishin - Saric, Sarajevo Bosnia-B 2006

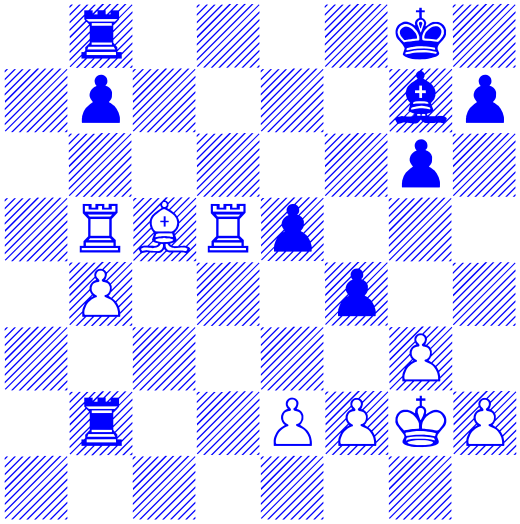

Wit kan gaan voor de IPR van b7 tegen e2: **29. Td7 fxg3 30. hxg3 Txe2 31. Tbxb7 Txb7 32. Txb7 e4**. Hoe beoordeelt u die ruil? Heeft u liever b4 of e4?

(verder op pagina 30, maar niet spieken!)

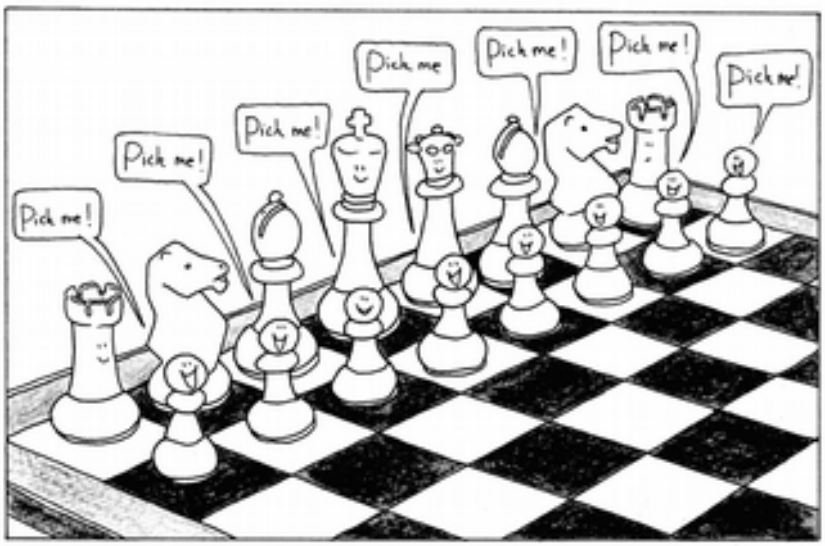

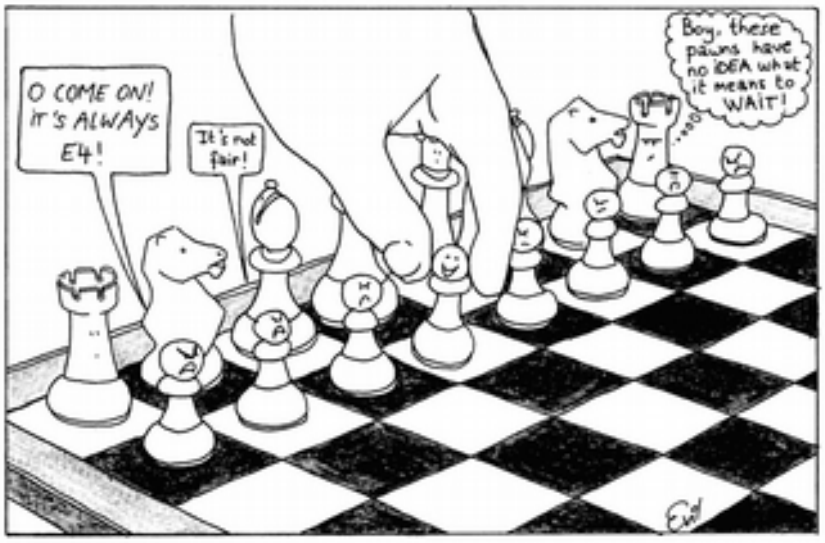

Onder het mes van Maarten

Maarten Stolte

Ik ben erg blij met internetschaak gedurende de crisis. In levende lijve op de club spelen is leuker, maar het is tenminste een alternatief dat andere sporters niet hebben. Op de een of andere manier speel ik slechter op internet. Dit heeft alweer tot vele kolderieke momenten geleid waarvan ik er graag een paar met u wil delen.

Wouter Noordkamp - Maarten Stolte
14 mei 2020 (15e SHTV Senioren internettoernooi)

1. e4 e5 2. Pf3 Pf6 3. Pxe5 d6 4. Pf3 Pxe4 5. d3 Pf6 6. d4
Een rustige aanpak van Wouter die enig initiatief houdt.
6. ...Le7 7. Ld3 0-0 8. 0-0 Lg4 9. Pbd2 Te8 10. c3 Pbd7 11. Dc2 Pf8 12. h3 Lh5 13. Ph2 Lg6 14. Pdf3 Dd7 15. Lf4 Lxd3 16. Dxd3 Pg6 17. Ld2 Pd5
Zwart probeert iets.
18. Tae1 Pdf4 19. Lxf4 Pxf4 20. Dd2 Df5

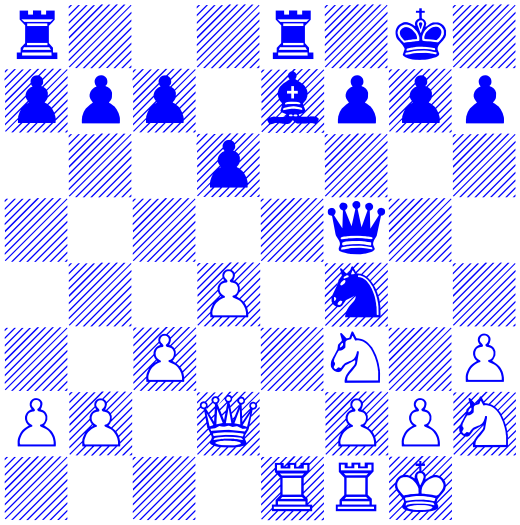

Objectief gezien ongevaarlijk, maar nodigt wit vriendelijk uit om de fout in te gaan. En het lukt.
21. Pg4? Pxh3† 22. gxh3 Dxf3

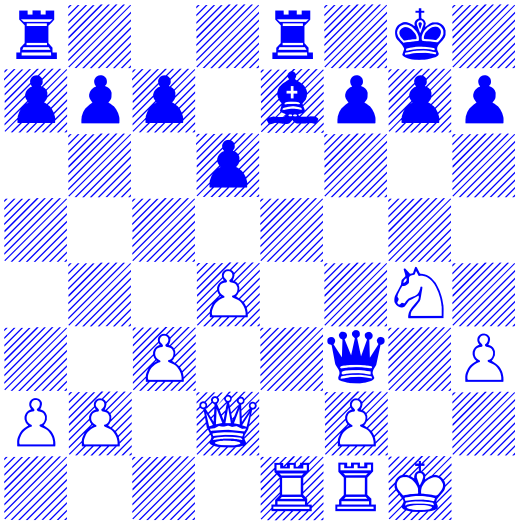

Wouter laat zich niet kennen en verzint een bijna geforceerde zettenreeks.
23. Te3 Df5 24. De2 Kf8 25. Te1 Dd7 26. Dd3 g6 27. Dd2 h5?

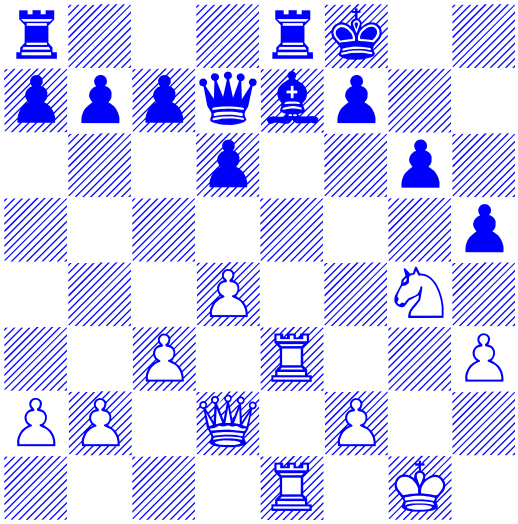

Met 27. ...f5 had zwart zijn pionnetje voordeel uiteindelijk wel kunnen consolideren.

28. Txe7!! Dxe7 29. Dh6† Kg8 30. Txe7 Txe7 31. Pf6# 1-0

Het volgende fragment bevat een van mijn favoriete openingsgeintjes.

Maarten Stolte - Meile Tamminga
14 mei 2020 (15e SHTV Senioren internettoernooi)

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Pc3 dxe4 4. Pxe4 Pd7 5. Ld3 Pgf6 6. De2 Pxe4 7. Lxe4 Pf6?
Lijkt zo logisch, maar hier komt het.

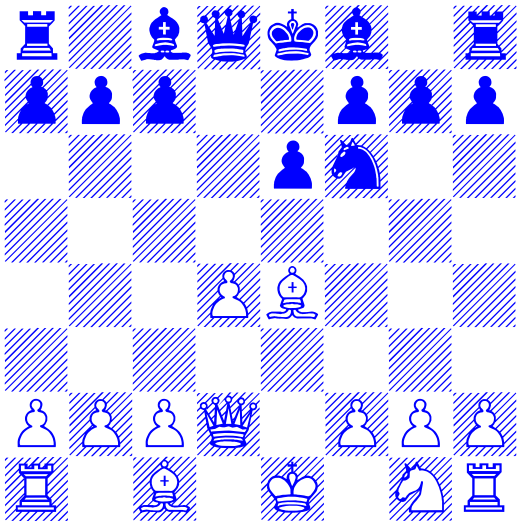

8. Lxb7! Tb8 (Op 8. ...Lxb7 volgt 9. Db5†) **9. Lc6† Ld7 10. Lxd7† Dxd7 11. Pf3 c5 12. c3 cxd4 13. Pxd4 Lc5 14. Pb3 Lb6 15. 0-0 0-0 16. Le3 Dc7 17. Tad1 a5 18. Lxb6 Dxb6 19. Td4 Tfe8 20. De5 Ta8 21. Ta4 Pd5 22. Td1 Ted8**
Maar ook hij die geintjes uithaalt moet op zijn hoede blijven.
23. Dd4??

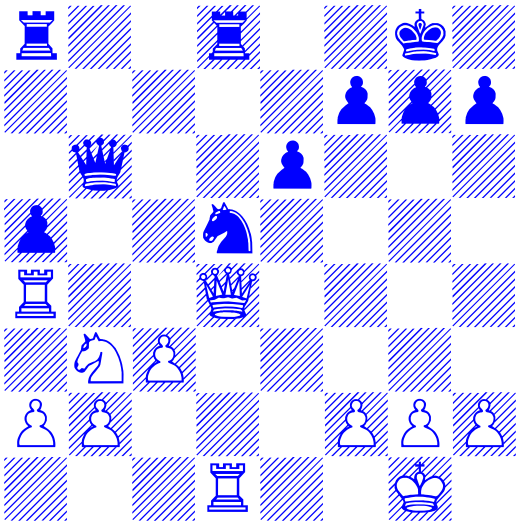

Wit beoogt een gemakzuchtige dameruil, maar geeft alles weg in één zet.
23. ...Dxd4? En het wordt niet afgestraft. Zwart had 23. ...Pf4!! en ook 23. ...Pxc3 was winnend.
24. Tdxd4 Pxc3 25. bxc3 1-0

Tenslotte nog een mooie tactische partij.

Maarten Stolte - Ton Bodaan
30 april 2020 (11e SHTV Senioren internettoernooi)

1. e4 c5 2. Pf3 Pc6 3. d4 cxd4 4. Pxd4 Pf6 5. Pc3 e6 6. Pdb5 Lb4 7. a3 Lxc3† 8. Pxc3 d5 9. exd5 exd5 10. Ld3 d4 11. Pe2 0-0 12. 0-0 Lg4 13. f3 Lh5 14. b4

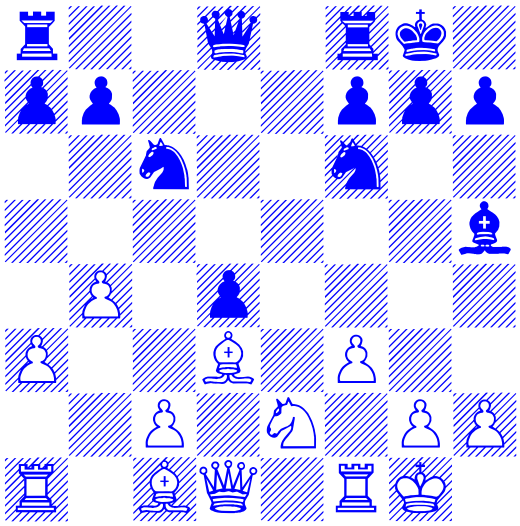

Ik heb Topalov een keer zoiets zien spelen. Wit gaat met zijn Lb2 de pion op d4 aanvallen, maar laat een gat op e3.

14. ...a6 15. Lb2 Pd5 16. Pxd4 Pe3

Daar komt ie. Maar de witte lopers worden moordenaars.

17. Pxc6 bxc6 18. De1

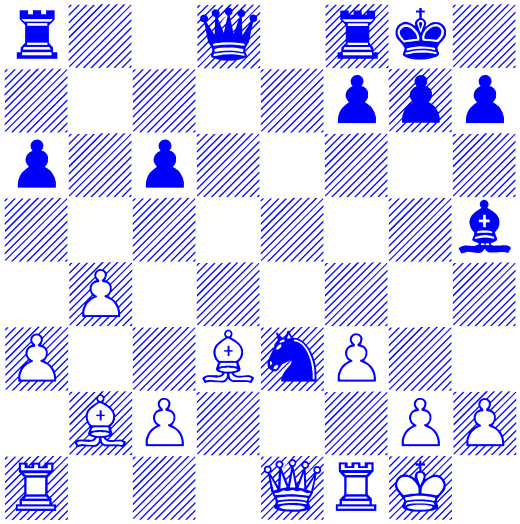

Goed. Wie wil hier nou niet op f1 slaan?

18. ...Pxf1??

Na 18. ...Te8 of eerst 18. ...Db6 staat wit wel goed, maar heeft meer werk te doen.

19. Kxf1??

Ziet u het? Wit moet even een tussenzet doen met matdreiging op g7: 19. De5! Df6 20. Dxh5 met matdreiging op h7. 20. … Dh6 21. Dxh6 gxh6 22. Kxf1 en de bescheiden materiële voorsprong is in werkelijkheid een superieur voordeel voor wit.

19. ...Lg6 20. Lc4 Te8 21. Dc3

De witte lopers bieden voldoende compensatie. Het speelt heel makkelijk.

21. ...Df6 22. Dxf6 gxf6 23. Lxf6 a5 24. b5 cxb5 25. Lxb5 Te6 26. Lc3 Lxc2 27. a4 h6 28. Tc1 Lg6 29. Ld2 Kg7 30. Tc7 Td6 31. Lc3† Kf8 32. Lc6 Tb8 33. Lxa5 Td3 34. Lb5 Tb3 35. Ld2 Kg7 36. Kf2 h5 37. Lc3† Kf8 38. Le5 Td8 39. Lf6 Tb8 40. Kg3 Te3 41. Lg5 Te6 42. Lh6† Kg8 43. Lc4 Td6 44. Lf4 Td4 45. Tc6 h4†! 46. Kg4 Lh5†? 47. Kg5 Lg6? 48. Txg6† 1-0

Ratinglijst mei

Nadat medio maart alle competities abrupt tot stilstand waren gekomen en denkbeeldige airbags de klap moesten opvangen, zijn de meeste uitslagen nog verwerkt voor de ratinglijst. Een enkele wedstrijd hangt nog in het luchtledige, maar ook die wordt binnenkort verwerkt. Tijd genoeg nu er geen zomertoernooien gehouden gaan worden en we nog maar moeten bezien of en wanneer de bondscompetitie een doorstart gaat maken.
Door de verwerkte uitslagen zijn er toch nog een paar verschuivingen te melden. Zo maakten de twee Thomassen en Tobias een flinke sprong vooruit, Thomas Li-Behn met 101 punten, zijn oudere broer Tobias en Thomas Alvares boekten 54 punten winst. U bent gewaarschuwd, ze komen er aan!
In de andere richting waren de wijzigingen minder heftig, maar toch wel pijnlijk. Dick Groenendijk (-32), Ed Olvers (-30), Geurt Jan van der Meiden (-29) en Piet Sikkes (-27) deden een stap terug en weten wat te doen zodra er weer rating-toernooien gehouden worden.

Maarten Stolte	2037	(-)	André Wagner	1680	(-6)
Sander Pauw	2008	(-20)	Peter Lincewicz	1658	(-)
Wouter Noordkamp	1987	(-14)	Ben Spierings	1653	(-13)
Eduard van Dijk	1981	(+12)	René Weerts	1643	(-2)
Peter Vorstermans	1960	(-12)	Armin Segger	1635	(-)
William van Zanten	1945	(+3)	Maarten van der Vegt	1629	(-3)
Hans Segers	1922	(-15)	Robin van Leeuwen	1627	(-13)
Ton Bodaan	1921	(-15)	Eric Alvares	1565	(-)
Bart Verbaan	1882	(-11)	Jan Verheijen	1561	(+9)
Karl Baak	1870	(+5)	Danny Lindhout	1542	(-3)
Rik Pronk	1869	(+14)	Thomas Alvares	1535	(+54)
Evert Baak	1836	(-3)	Peter Taanman	1531	(-)
Olav van Leeuwen	1834	(-7)	Geurt Jan v.d. Meiden	1525	(-29)
Gert-Jan Willighagen	1832	(-19)	Jaap Luyendijk	1508	(+2)
Frans Hoogeveen	1780	(-)	Frans Coers	1500	(-17)
Ed Olvers	1768	(-30)	Rob Dijkstra	1438	(-)
Meile Tamminga	1763	(+16)	Ruud van Dijk	1391	(-25)
Dick Groenendijk	1754	(-32)	Thijs Michels	1364	(-)
Piet Sikkes	1727	(-27)	Thomas Li-Behn	1331	(+101)
Tobias Li-Behn	1719	(+54)	Wim Vermeulen	1110	(-)
Theo Bovenlander	1717	(-)	Martin Brummelkamp	800	(-)
Franck Melssen	1696	(-15)	Maurits Panis	800	(-)

Schaken in een andere dimensie

Wouter Noordkamp

Voorlopig zijn we aangewezen op de virtuele online wereld als we onze geliefde denksport willen beoefenen. Het is beter dan niets zullen we maar zeggen, maar online haalt het natuurlijk niet bij de gezelligheid van elkaar zien op een echte clubavond of bij een teamwedstrijd. Toch heeft het ook wel wat voordelen. Ten eerste is het een mooie gelegenheid om met clubevenementen mee te doen als je niet in de buurt van de speelzaal woont. Zo heb ik in een maand aan meer SHTV-avonden meegedaan dan in alle jaren dat ik lid ben bij elkaar. Ook Maarten Stolte is een trouwe bezoeker van de online avonden. Een ander voordeel is dat je partijen automatisch bewaard worden. Normaal heb ik na een partij, zeker als het rapid of snelschaak is, na afloop meestal geen idee wat er gebeurd is, hooguit soms een vaag gevoel dat er meer mogelijk was geweest. Mijn tegenstander begint wel eens hele verhandelingen over bepaalde momenten in de partij. Meestal knik ik dan maar beleefd, maar heb geen idee waar hij of zij het over heeft. Online speelt dat allemaal niet, je kunt rustig naspelen en nog met analyse erbij ook. Foutloos blijkt het nooit te zijn, maar er komt wel eens iets interessants naar boven.

Als voorbeeld twee partijen met wat gemiste kansen. Ik laat eerst een diagram zien. Bij elk diagram mag de lezer zich afvragen hoe hij verder zou gaan. Meestal is dat niet wat er tijdens de partij gebeurde. De antwoorden volgen na het diagram, dus niet te snel vooruit lezen.

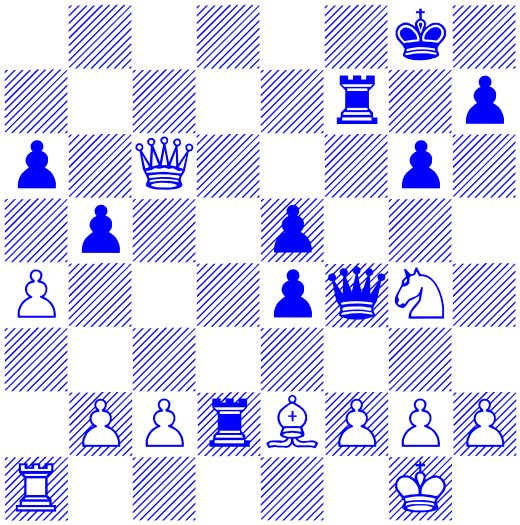

De eerste partij is met zwart tegen Stoffel58 (Karl Baak). Zwart heeft een goede stelling een beetje uit de hand laten lopen. Hoe gaat wit nu verder?

Antwoord: 33. g3 Dg5 34. h4 De7 35. Ph6† en wit wint minstens een kwaliteit. Wit koos een andere voortzetting, waardoor hij wel voordeel kreeg, maar niets beslissends. Met loper, paard en pion tegen toren had wit een materieel voordeel, dus probeerde zwart te profiteren van de niet zo goed samenwerkende witte stukken om niet kansloos te verliezen.

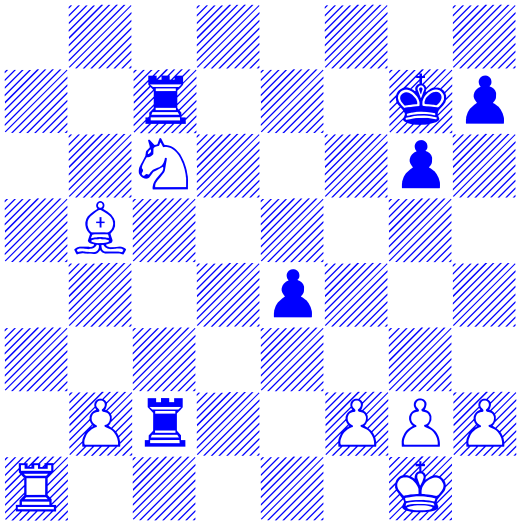

Is 39. Ta7 een goede poging om de stelling te vereenvoudigen?

Antwoord: nee niet echt, 39. Ta7 T2xc6 40. Lxc6 Txa7 kost een stuk, maar 39. ...Tc1† 40. Lf1 T1xc6 is zelfs nog wat overtuigender. Zwart zag het echter niet en sloeg direct op a7. Enkele zetten later stond het zo:

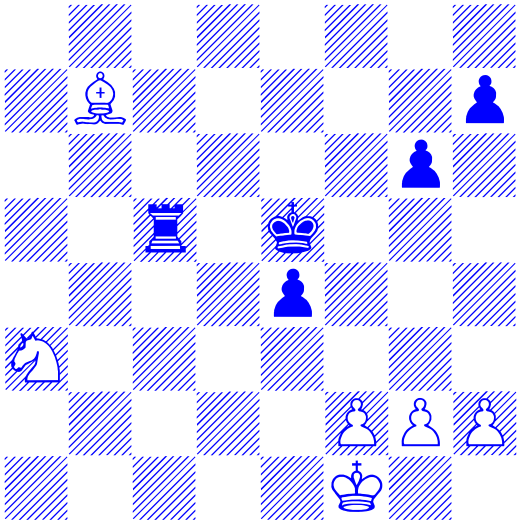

Hoe gaat zwart verder?

Antwoord: zwart lijkt nog steeds moeilijk te staan, maar kan hier een stuk winnen: 45 ...Tc7 46. La8 Ta7. Ook niet gezien en uiteindelijk kwam er een pionneneindspel op het bord, waarin wit er eentje meer had.

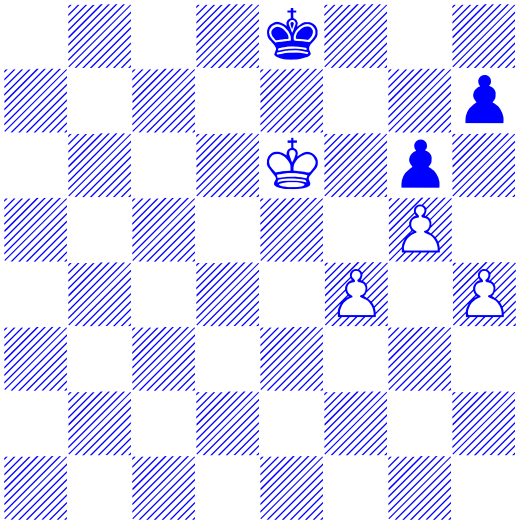

Hoe wint wit?

Antwoord: Stockfish voelt hier veel voor 66. h5 gxh5 67. Ke5 h4 68. Ke4 h3 69. Kf3 en als wit de pion opgehaald heeft, beslist de vrije f-pion. Zwart kan nog proberen de h-pion op te spelen, maar dat werkt ook niet: 69. ...h2 70. Kxh2 Kf7 71. Kg3 Kg6 72. Kg4 h6 73. gxh6 Kxg6 74. Kf5 Kg7 75. Ke6 en wit wint. Wit koos voor het meer logische 66. f5, maar nu is het ineens niet zo duidelijk meer: **66. f5 gxf5 67. Kxf5 Kf7 68. h5 Kf8 69. Ke6 Kg7 70. Ke7 Kg8 71. Kf6 h6** en wit kan ineens niet meer winnen. **72. g6 Kf8 73. g7† Kh8 74. Kg6** ½-½ Wel leerzaam zo'n pionneneindspel.

De tweede partij was met zwart tegen MaartenOliebol (Maarten Stolte).

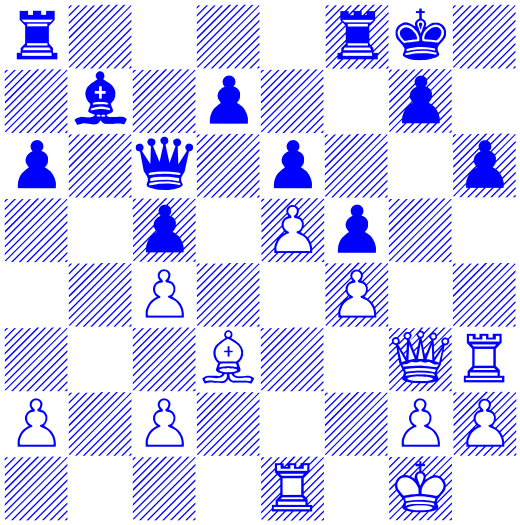

Zwart heeft net 20. ...f5 gespeeld. Deze pion kwam van f7 en dus kan wit en passant slaan. Dit geeft echter wel het grootste deel van het voordeel weg.

21. exf6 Txf6 22. Te5 Taf8 23. Teh5 Dd6

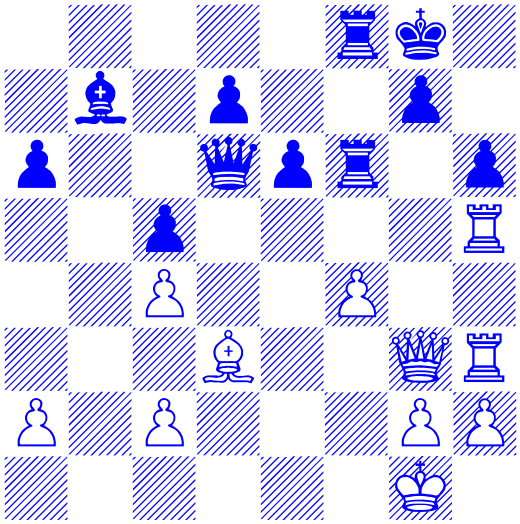

Is 24.Txh6 hier een goed idee?

Antwoord: niet echt... **24. Txh6 Dd4† 25. Kf1 Txf4† 26. Ke1 Da1† 27. Kd2 Tf2† 28. Le2**

De bordjes zijn inmiddels behoorlijk vervangen en er is een snelle winst voor zwart mogelijk.

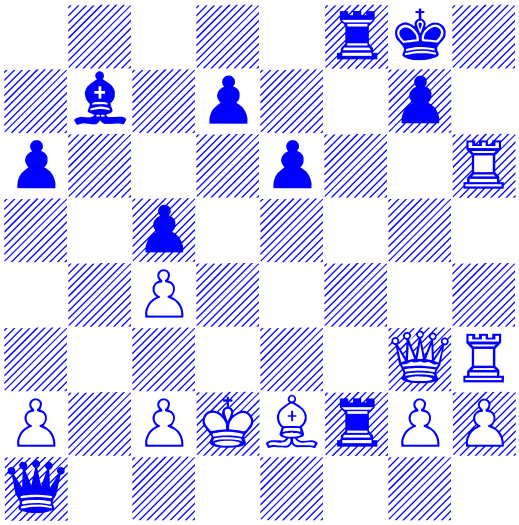

28. ...Dd4†?

Dit verpest niets, maar 28. ...Txe2† 29. Kxe2 Tf1 is wel wat makkelijker, bijvoorbeeld 30. Tg6 Dd1† 31. Ke3 Te1† 32. Kf4 Dd4† 33. Kg5 Te5†

29. Ke1 Txg2 Dit verpest wel wat, maar het blijft gewonnen. **30. Th8† Kf7 31. Txf8† Kxf8 32. Db8† Ke7 33. Dxb7**

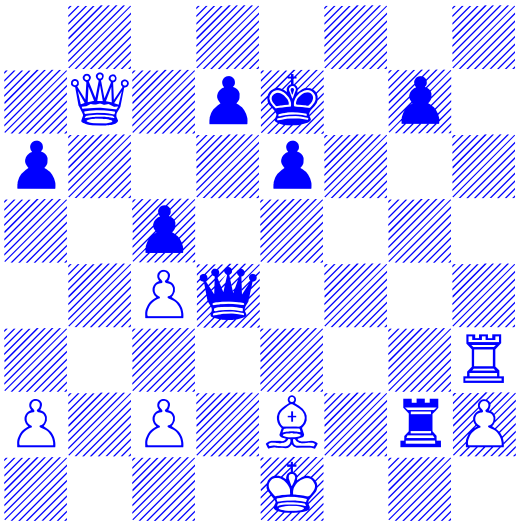

Hoe wint zwart alsnog snel?

Antwoord: 33. ...Df2† 34. Kd2 Dxe2 35. Kc3 Dxc2 mat. Maar ja, niet gezien, dus dan maar de moeilijke manier.

33. ...Tg1† 34. Lf1 Da1† 35. Kd2 Dxf1 36. Df3 Dc1† 37. Kc3 Da3† 38. Kd2 Db4† 39. Dc3 Tg2† 40. Kd3 Tot hier is er niets aan de hand, maar ik dacht ineens dat wit op g7 kon slaan en ik dus dames moest ruilen...
40. ...Dxc3† 41. Kxc3 g5 42. Th7† Kd6 43. Tg7 g4 44. Kd3 Ke5 45. Txd7 Txh2 46. Tg7 Kf4 47. a4 g3 48. Tf7† Kg4 49. Tf6 g2 50. Ke4 Kg3 51. Tg6† Kf2 52. Tf6† Kg1 53. Txe6 Kh1 54. Tg6 g1D 55. Txg1† Kxg1

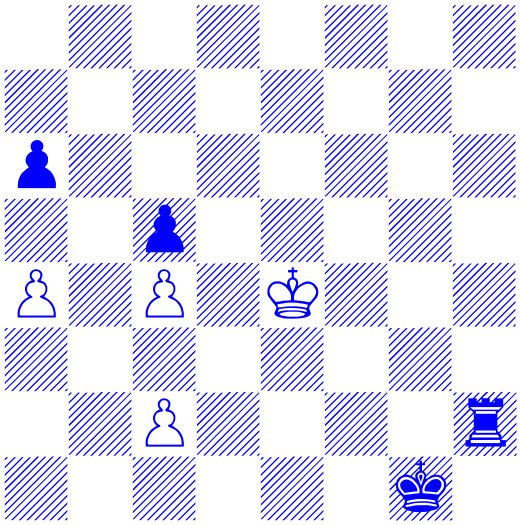

Tja hoe staat dit? Wint zwart of kan wit het nog net remise houden omdat de zwarte koning te ver weg staat?

Antwoord: zwart wint, maar tot één zet voor het einde had ik dat nog niet door.

56. Kd5 Txc2 57. Kxc5 Kf2 58. a5 Ke3 59. Kb6 Kd4 60. Kxa6 Tb2 61. Ka7 Kc5 62. a6 Kc6 63. Ka8 Kc7 64. c5 Ta2 65. a7
Hier dacht ik nog dat 65. Ka7 remise zou maken, maar dat is natuurlijk onzin: 65. ...Ta1 (gemiste tempozet) 67. c6 Ta2 68. Ka8 Txa6 mat.
65. ...Th2 66. c6 Th8# 0-1

Zo'n online avond levert dus genoeg stof tot nadenken op. Voorlopig zijn we waarschijnlijk nog wel op het online schaken aangewezen. Ik zou het wel leuk vinden als het deelnemersveld nog wat groter wordt. Iedere week tegen dezelfde spelers wordt soms ook wel wat saai. Dus voor wie het nog niet geprobeerd heeft, doe ook een keer mee!

Dit blad is gedrukt bij

SPORTSERVICE
DRUKWERK
POWERED BY CITO AMSTERDAM

Terugkoppeling evaluatie-oefeningen *(vervolg van pagina 21)*

(1) Hulak - Kortschnoj 1987

De IPR heeft geleid tot VP vs. VP: de witte a4 tegen de zwarte b4. Het oordeel is eenvoudig: de pion op b4 wordt veel beter ondersteund. De witte koning speelt niet mee in de strijd tussen de VP: hij vervult noch een actieve rol (eigen VP ondersteunen), noch een defensieve rol (blokkade van vijandelijke VP).

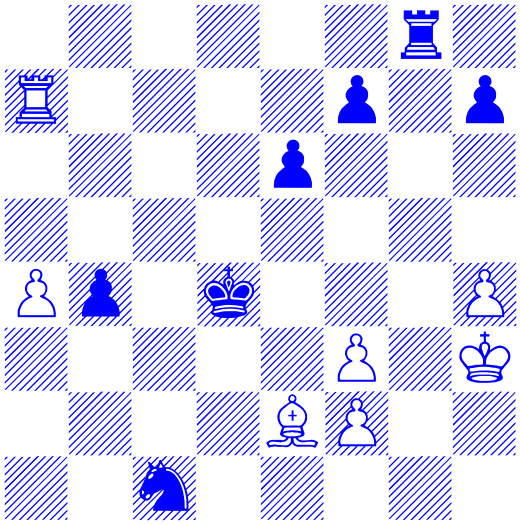

40. Ld1 Pd3 41. Txf7 Pxf2† 42. Kh2 Pxd1 43. Td7† Kc3 44. Txd1 b3 0-1

(2) Terugkoppeling Tseshkovsky - Orlov 1994

Hopelijk heeft u dit geïdentificeerd als nieuwe uitkomst van IPR. We zagen tot nu toe VR vs. VR, en VR vs. KVP. In dit geval zien we voor het eerst KVP vs. KVP. Daarbij hangt alles op de ondersteuning door stukken, de kans op mobilisatie. Na de IPR staat het zo:

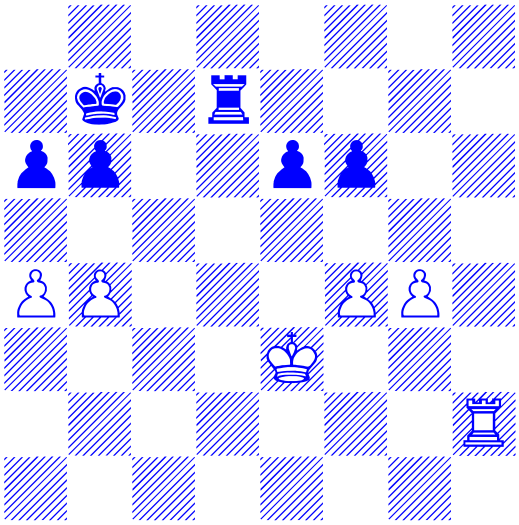

KVP g4 > KVP e6: wit maakt een VP op de g-lijn die veel beter ondersteund is dan de zwarte VP op de e-lijn. Kb7 is werkloze toeschouwer.
Er volgde **41. g5 fxg5 42. fxg5 Tg7 43. Tg2** en de uitkomst was al duidelijk:
43. ...Kc6 44. Ke4 Tg6 45. Ke5 Kd7 46. Kf4 Ke7 47. Tc2 Tg8 48. Tc6 b5 49. Txa6 bxa4 50. Ta7† Kd6 51. Txa4 Tb8 52. g6 Ke7 53. Kg5 e5 54. Ta7† Kf8 55. Kh6 1-0

(3) Terugkoppeling Hort - Ioseliani 1994

Dit vond u vast makkelijk. VP h6 > VP f5, want de witte pion is veel verder opgerukt en kan snel promoveren. Zwart toonde inzicht en gaf meteen op.

(4) Terugkoppeling Mikhalchishin - Saric 2006

Na de IPR heeft wit een volledige vrije b-pion, terwijl zwart het moet doen met KVP e4. Zie diagram.

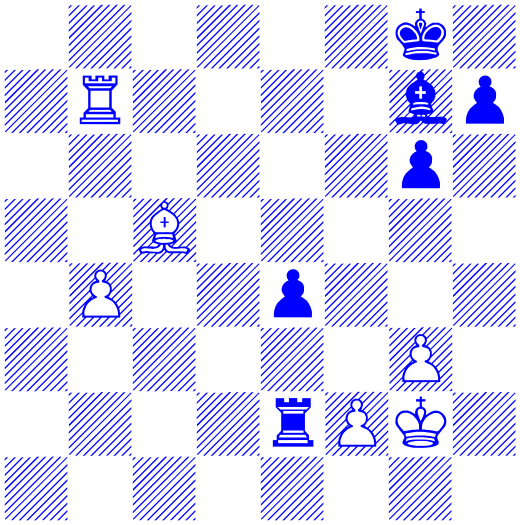

De witte pion ging als een speer: **33. b5 Tc2 34. Le3 Tc8 35. b6 Te8 36. Td7 Le5 37. Lf4** 1-0

Reflectie

In dit artikel bespraken we IPR als manier om VP te maken (of om VP-vorming voor te bereiden); er zijn nog veel meer manieren, die we later aan de redactie zullen voorleggen als concept-kopij. We hopen zo de bestaande theorie aan te vullen, die doet alsof VP louter uit meerderheden ontstaan. Zie de misleidend-eenzijdige uitspraak van Nimzowitsch: "der Freibauer ist das kristallisierte Produkt einer Bauernmehrheit". Dit artikel toont op diverse manieren dat Nimzowitsch onvolledig is. Zo is u wellicht opgevallen dat in geen van de besproken partij-fragmenten bij aanvang een meerderheid een rol speelde. Nimzowitsch hanteert weliswaar de term IPR, maar alleen als manier om te profiteren van (een reeds aanwezige) verre VP, en niet als manier om VP te vormen.

We lieten ons inspireren door Steinitz' definitie van de VP. Zo snappen we nu ***waardoor*** IPR een pion helpt om meer vrij te raken, namelijk doordat bij ruil RP en/of BP verdwijnen.
En passant ontstond een gefaseerd emancipatie-perspectief: het idee dat de opwaardering van je pion tot VP vaak niet in één klap plaatsvindt. Doorgaans boek je eerst een meer bescheiden succes, dat de volledige vrijheid een stap dichterbij brengt, bv. door een BP te slaan.

We hebben een notatievorm ingevoerd (de RPBP-code) waarmee de emancipatie tot VP kan worden beschreven: de geleidelijke verandering in de vrijheidsgraad van pionnen. Zo'n code is nuttig bij alle manieren van VP-bevordering, niet alleen bij IPR.

Overigens is onze manier van beoordeling van IPR (louter op 'vrijheid' van de pionnen) ook eenzijdig; doorgaans heeft IPR ook effect op de activiteit van de stukken. Maar hier was het thema: vorming van de VP.

duooptiek

UW geZICHT IS ONZE ZORG

UW geZICHT IS ONZE ZORG

Familiebedrijf DuOOptiek is een zelfstandige opticien waarbij u terecht kunt voor een **vakkundige oogmeting**, een grote **collectie monturen** en voor een gedegen advies op het gebied van **contactlenzen**.

Wij zijn er voor u, daarom is "ouderwetse" **service** belangrijk voor ons!

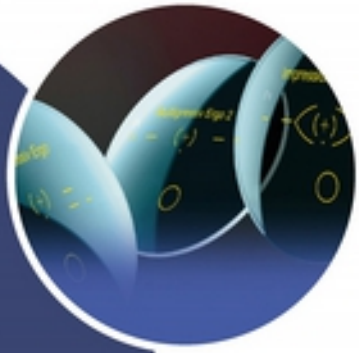

DuOOptiek
Thomsonlaan 93
2565 HZ Den Haag
T: 070 - 360 70 02
E: klantenservice@duooptiek.nl
www.duooptiek.nl

Like
https://www.facebook.com/DuOOptiek

#DuOOptiek

KIJK GOED!